

Adroddiad Blynyddol Cynllun Iaith Gymraeg 2025/2026

O fis Rhagfyr 2023 ymlaen, roedden ni'n dod o dan set wedi'i diweddaru o Safonau'r Iaith Gymraeg.

1. Diben

- 1.1 Under O dan Reoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 8) 2022 (safon 66), mae'n ofynnol i'r Awdurdod Safonau Proffesiynol gyhoeddi adroddiad, yn y Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol. Mae'n ofynnol i ni ddarparu'r wybodaeth ganlynol;
- (1) Rhaid i chi gynhyrchu adroddiad ("adroddiad blynyddol"), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy'n delio â'r ffordd yr ydych chi wedi cydymffurfio â'r safonau ble y mae dyletswydd arnoch chi i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno.*
- (2) Rhaid i'r adroddiad blynyddol gynnwys y wybodaeth a ganlyn (ble fo'n berthnasol, i'r graddau yr ydych dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau y cyfeirir atynt)—*
- (a) nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn dan sylw a oedd yn ymwneud â chydymffurfiaeth â'r safonau yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â nhw (ar sail y cofnodion a gadwoch yn unol â safon 60);*
- (b) nifer y gweithwyr sydd â sgiliau Gymraeg ar ddiwedd y flwyddyn dan sylw (ar sail y cofnodion a gadwoch yn unol â safon 62);*
- (c) nifer (ar sail y cofnodion a gadwoch yn unol â safon 63) y swyddi newydd a gwag a hysbyseboch yn ystod y flwyddyn a gafodd eu categorio fel swyddi lle— (i) roedd sgiliau iaith Gymraeg yn hanfodol; (ii) roedd angen dysgu sgiliau iaith Gymraeg wrth gael eich penodi i'r swydd; (iii) roedd sgiliau iaith Gymraeg yn ddymunol; neu (iv) nad oedd sgiliau iaith Gymraeg yn angenrheidiol.*
- (3) Rhaid i chi gyhoeddi adroddiad blynyddol yn ddim hwyrach na 6 mis ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol y mae'r adroddiad yn perthyn iddi.*
- (4) Rhaid i chi sicrhau bod copi cyfredol o'ch adroddiad blynyddol ar gael ar eich gwefan.*

2. Adrodd

Cwynion

- 2.1 Yn 2025/26 ni chawsom unrhyw gwynion yn ymwneud â'n cydymffurfiaeth â Safonau'r Iaith Gymraeg.
- 2.2 Mae gennym weithdrefn gwyno ar waith sydd wedi'i chyhoeddi a fyddai'n ein galluogi i ddelio ag unrhyw gwynion ynghylch cydymffurfio â'n safonau. Rhennir adroddiad ar gwynion, gan gynnwys y rhai ynghylch cydymffurfio, gyda'n Pwyllgor Archwilio a Risg ym mis Mai bob blwyddyn.

Recriwtio a gweithwyr

- 2.3 Ym mis Rhagfyr 2023, cynhaliwyd archwiliad sgiliau o'r holl staff mewn perthynas â'u sgiliau Cymraeg yn unol â safon 62. O fis Rhagfyr 2023 ymlaen, rydym wedi gofyn i bob dechreuwr newydd gwblhau adran ar eu ffurflen dechreuwr newydd i nodi a oes ganddynt sgiliau Cymraeg. Yn 2025/26, ni ddatganodd unrhyw staff sgiliau Cymraeg.
- 2.4 Rhoddwyd cyflwyniad Cynllun Iaith Gymraeg i bob dechreuwr newydd i sicrhau eu bod yn deall pwysigrwydd cydymffurfio â'r safonau.
- 2.5 Yn unol â safon 63, diweddarwyd ein pro forma recriwtio i sicrhau ei bod yn ofynnol i bob rheolwr recriwtio ystyried a oedd '(i) sgiliau iaith Gymraeg yn hanfodol; (ii) roedd angen dysgu sgiliau iaith Gymraeg wrth gael eich penodi i'r swydd; (iii) roedd sgiliau iaith Gymraeg yn ddymunol; neu (iv) nad oedd sgiliau iaith Gymraeg yn angenrheidiol.' Yn 2025/26 penderfynwyd nad oedd unrhyw rolau a hysbysebwyd yn gofyn am sgiliau iaith Gymraeg.

Camau eraill

- 2.6 Ym mis Ebrill 2025, cynhaliom adolygiad o sut rydym ni'n adrodd ar ein cydymffurfiaeth â Safonau'r Iaith Gymraeg a chreu taenlen i'w diweddarau bob chwarter i ddangos pa gamau rydym ni'n eu cymryd i sicrhau ein bod ni'n cydymffurfio â'r safonau. Mae hyn bellach yn cael ei ddogfennu a'i adrodd yn rheolaidd i'r Uwch Dîm Rheoli (UDRh) a'i fonitro ganddo.
- 2.7 Fe sefydlom grŵp cynghori ar y Cynllun Iaith ym mis Ebrill 2025 gyda chynrychiolaeth o bob Cyfarwyddiaeth i hyrwyddo'r cynllun a chefnogi cydweithwyr i gymhwyso'r safonau.
- 2.8 Derbyniodd yr holl staff hyfforddiant allanol i gynyddu dealltwriaeth o gefndir a phwysigrwydd yr Iaith Gymraeg yn ystod 2025/26. Darparwyd hyn gan IAITH (www.iaith.cymru).
- 2.9 Adolygodd pob Cyfarwyddiaeth pa ddogfennau a gyfieithwyd i'r Gymraeg fel safon ac ystyriodd pa ddogfennau pellach y dylid eu cyhoeddi yn y Gymraeg. Cyfieithwyd yr Adroddiad Blynyddol, y Cynllun Busnes a dogfennau allweddol eraill i'r Gymraeg. Ym mis Mawrth 2026, fe wnaethom ni hefyd gyhoeddi ein Safonau i Reolyddion a Chofrestrau Achrededig, Fframweithiau Tystiolaeth a Gofynion Isafswm yn y Gymraeg.
- 2.10 Fe wnaethon ni gynnal ymgynghoriadau megis ar ein safonau ar yr un pryd yn y Gymraeg a'r Saesneg ac annog pobl i ohebu yn y Gymraeg.
- 2.11 Fe gynhaliom seminar Rheoleiddio Cymru ar 27 Mawrth 2026, ar y cyd â Llywodraeth

Cymru. Fe gynhyrchom fersiynau Cymraeg o holl ddeunyddiau'r digwyddiad (gan gynnwys defnyddio fersiwn Gymraeg ein logo ar gefndiroedd Teams). Roedd ein tudalen gofrestru Eventbrite hefyd yn y Gymraeg yn ogystal â phostiadau cyfryngau cymdeithasol cysylltiedig. Roedd gwahoddedigion yn gallu nodi eu dymuniad i dderbyn yr holl ohebiaeth am y digwyddiad yn y Gymraeg.

- 2.12 Ar gyfer ein stondin yng Nghynhadledd ac Arddangosfa Flynyddol Cydffederasiwn GIG Cymru, fe gynhyrchwyd fersiynau o'r holl ddeunyddiau gan gynnwys rhoddion am ddim, baneri, taflenni ac adroddiadau yn y Gymraeg.
- 2.13 Wrth ysgrifennu neu adolygu polisïau mae'n ofynnol i ni gynnal Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb (EIA). Ers mis Rhagfyr 2023 mae ein Hasesiadau wedi cynnwys adran sy'n ystyried sut rydym yn bodloni safonau'r Gymraeg a pha gamau pellach y gallem eu cymryd i hyrwyddo defnyddio'r Gymraeg.
- 2.14 Ni chawsom unrhyw ohebiaeth yn y Gymraeg gan aelodau'r cyhoedd yn ysgrifenedig na dros y ffôn yn 2025/26. Fodd bynnag, rydym wedi cymryd camau i geisio annog pobl i gysylltu â ni yn y Gymraeg yn y dyfodol drwy sicrhau bod y ffurflen 'Rhannu eich profiad' ar ein gwefan yn y Gymraeg a chyfieithu llofnodion e-bost i annog pobl i gysylltu â ni yn y Gymraeg.